

ΠΑΝΤΑ". Με αυτό το σκεπτικό, το οποίο αποκάλυπτε την έλλειψη φραγμού της εταιρείας, φανεωνόταν ότι ο στόχος της εταιρείας ήταν να πείσει τον Έλληνα ΠΥΥ1 να συνταγογραφεί μόνο Lucentis. "Στόχος ήταν να πιάσουν το 100% των οφθαλμολογικών συνταγών του Έλληνα ΠΥΥ1 για τις οποίες μπορούσε να συνταγογραφηθεί το Lucentis", αναφέρεται χαρακτηριστικά.

Περίπου το 2013, ορισμένοι υπάλληλοι της εταιρείας ανέπτυξαν σχέδιο το οποίο περιέγραφε τις διάφορες δραστηριότητες που επρόκειτο να χρησιμοποιήσουν, προκειμένου να αυξήσουν την επιρροή τους σε ΠΥΥ οφθαλμολογικής κλινικής δημόσιου νοσοκομείου. Οι δραστηριότητες αυτές περιελάμβαναν συμμετοχή σε 14 διεθνή και εθνικά συνέδρια.

Η άμυνα μπάσκει

Η φαντασία της Novartis Hellas κάλυπτε. Σύμφωνα με το Σχέδιο Αναστολής Δίωξης, περίπου το 2015 ο υπάλληλος 1 της Novartis Hellas και ένας άλλος διευθυντής της εταιρείας προχώρησαν σε μια γραπτή παρουσίαση με θέμα την καθαθοσφαίριση για την ομάδα εμπορικού σήματος Lucentis. Η συνέχεια είναι άκρως ενδιαφέρουσα. Ο όρος «καθαθοσφαίριση» φαίνεται ότι επελέγη προκειμένου με τον όρο «άμυνα» να γίνει αντιληπτή η αντίσταση ορισμένων ιατρών να συνταγογραφήσουν το Lucentis, οπότε, με μπασκετικούς όρους, η εταιρεία έπρεπε να βρει τρόπους να ξεπεράσει την άμυνα των ιατρών. Τι όριζε η Novartis Hellas ως άμυνα; Μεταξύ άλλων, το επιχείρημα Ελλήνων παρόχων υγείας ότι τα προϊόντα της ανταγωνίστριας στη Novartis Hellas εταιρείας ήταν η προτιμώμενη επιλογή για τη θεραπεία της εκφύλισης της ωχράς κηλίδας λόγω ηλικίας και ήταν λιγότερο ακριβά. Η παρουσίαση περιέγραφε πώς η εταιρεία σκόπευε να υπερνικήσει αυτές τις άμυνες με τη χρήση ανάρμοστων κινήτρων.

Η ευρηματικότητα των ανθρώπων της Novartis ήταν τέτοια που, περιγράφοντας άλλη «άμυνα» των γιατρών, δεν δίστασαν να βάλουν το πρόσωπο ενός διάσημου μπασκετμπολίστα

ληψη του προγράμματος συντάχθηκε το 2008 και, σύμφωνα με αυτή, η εταιρεία σκόπευε να παρέχει δωρεάν μανόμετρα αρτηριακής πίεσης στους ΠΥΥ με αντάλλαγμα πληροφοριές σχετικά με τους ασθενείς τους, ώστε η χρήση αυτών των πληροφοριών να οδηγήσει σε αύξηση των πωλήσεων συνταγογραφούμενων φαρμάκων υπέρτασης της Novartis.

Στην περίπτωση του προγράμματος γινόταν λόγος για πάνω από 2.200 ΠΥΥ, οι οποίοι με τη σειρά τους παρακολουθούσαν πάνω από 44.000 ασθενείς. Η σχεδιαζόμενη «επένδυση» (δηλαδή οι πληρωμές σε ΠΥΥ), ύψους άνω των 3,8 δολαρίων, μέσω του EXACTLY αναμενόταν ότι θα απέφερε πωλήσεις ύψους 11,9 εκατ. δολαρίων. Με δεδομένο ότι το EXACTLY αφορούσε τη συλλογή δεδομένων και θα έπρεπε να τύχει έγκρισης από τον Εθνικό Οργανισμό Φαρμάκων, η εταιρεία ανασχεδίασε μέρος του προγράμματος και έτσι, αντί να παρέχει δωρεάν πιεσόμετρα στους γιατρούς, με την εκδοχή της διερευνητικής μελέτης θα πλήρωνε απευθείας τους συμμετέχοντες ΠΥΥ. Σύμφωνα με το κείμενο, περίπου τον Φεβρουάριο του 2009 ο ΕΟΦ ενέκρινε το EXACTLY ως διερευνητική μελέτη.

Εν μέσω γενικότερης σύγχυσης, οι υπάλληλοι της εταιρείας αναγνώρισαν ότι πολλοί ΠΥΥ πίστευαν ότι πληρώνονταν όχι για την παροχή δεδομένων ως μέρος κλινικής μελέτης, αλλά ως αντάλλαγμα επειδή συνταγογραφούσαν φάρμακα της Novartis. Αυτό καταγράφηκε σε εσωτερική συνάντηση στελεχών στις 15/4/2010,

παρακολούθηση συνεδρίων ως «επενδύσεις». Στα εσωτερικά δικαιολογητικά που τηρούσε, σημειώνει ότι οι ΠΥΥ με τις μεγαλύτερες προοπτικές συνταγογράφησης θα λάμβαναν τέτοιες «επενδύσεις».

Στις 27/9/2012, η ομάδα εμπορικού σήματος Lucentis της εταιρείας διεξήγαγε συνάντηση. Στα γραπτά πρακτικά αυτής, η ενότητα με τίτλο «Αυξημένη πίεση στους ΠΥΥ» αντανακλούσε την πρόθεση της εταιρείας να διαφθείρει. «Οι ΠΥΥ του ελληνικού κράτους πρέπει να καταλάβουν ότι η συμμετοχή τους σε συνέδρια στις ΗΠΑ και στην Ευρώπη θα ακρωθεί αν οι επιδόσεις τους σε σχέση με τις πωλήσεις δεν βελτιωθούν σημαντικά. Οι αντιπρόσωποι πρέπει να καταστήσουν σαφές στους πελάτες ότι το Lucentis αντιμετωπίζει σοβαρά προβλήματα στην αγορά και θα υπάρξουν συνέπειες», αναγράφεται στα πρακτικά. Σε αυτό το πλαίσιο, τον Ιανουάριο του 2013, ο υπάλληλος 1 της Novartis Hellas, διευθυντής της εταιρείας από το 2011 έως το 2015, ετοίμασε παρουσίαση με στόχευση κορυφαίων ή βασικών διαμορφωτών της κοινής γνώμης. Ενα τέτοιο σχέδιο δράσης στόχευε στον ΠΥΥ 1, υπάλληλο κλινικής του ελληνικού κράτους και ξένο αξιωματούχο, όπως χαρακτηριστικά αναφέρεται, με στόχο, μέσω «διαφόρων δράσεων», να αυξηθεί η αφοσίωσή του, να αλλάξει στάση, καθώς προφανώς αντιστεκόταν, και να συνταγογραφήσει το Lucentis.

«Δώρα τέλος»

Τα όσα περιγράφονται στο κείμενο της αγωγής είναι συγκλονιστικά. «Το σχέδιο δράσης ανέφερε επίσης ότι ο υπάλληλος 1 της Novartis Hellas και άλλοι στην εταιρεία θα έπρεπε να μεταφέρουν το εξής μήνυμα στον Έλληνα ΠΥΥ1: "Για να πάρεις, πρέπει να συνταγογραφήσεις. Τέλος τα δώρα". Παράλληλα, το σχέδιο δράσης της εταιρείας ανέφερε ότι ο Υπάλληλος 1 της Novartis Hellas θα έπρεπε "ΝΑ ΤΟΥ ΖΗΤΗΣΕΙ ΤΑ

Ποσό

Το ελληνικό Δημόσιο αξιώνει ποσό ύψους 214 εκατομμυρίων ευρώ, ως αποζημίωση για πηκτική και μόνο βλάβη

Μήνυμα

«Οι αντιπρόσωποι πρέπει να καταστήσουν σαφές στους πελάτες ότι το Lucentis αντιμετωπίζει σοβαρά προβλήματα στην αγορά και θα υπάρξουν συνέπειες»

σε χαρτονόμισμα του ενός δολαρίου. Η άμυνα των γιατρών να συνταγογραφήσουν το Lucentis όριζε ότι η ανταγωνίστρια εταιρεία έχει μεγάλο προϋπολογισμό για «επενδύσεις», υποσχόμενη στους Έλληνες ΠΥΥ... «ό,τι θέλεις». Η παρουσίαση εξηγούσε πως, για να διαλυθεί αυτή η άμυνα, θα έπρεπε, μεταξύ άλλων, δέκα Έλληνες ΠΥΥ να σταλούν σε συνέδρια οφθαλμολογίας σε ΗΠΑ και Ευρώπη, με συνολικό κόστος 89.000 δολάρια. Η εταιρεία, μάλιστα, ψευδώς καταχώριζε τέτοιου είδους πληρωμές ως διαφημιστικές δαπάνες ή κονδύλια για προωθητικές ενέργειες.

Δεν ήξεραν

Ο δεύτερος άξονας διαφθοράς ήταν το σχέδιο κλινικών δοκιμών. Η εταιρεία χρηματοδότησε ερευνητικές μελέτες, προκειμένου να απαντηθούν επιστημονικά ερωτήματα σχετικά με ιατρικές παθήσεις που αντιμετωπίζονταν με συνταγογραφούμενα φάρμακα εμπορικού σήματος Novartis. «Στο πλαίσιο αυτού του ρόλου, η εταιρεία επέλεγε δημόσιους και ιδιώτες ΠΥΥ προκειμένου να συλλέξει δεδομένα ασθενών για τις μελέτες», αναφέρει το κείμενο.

Χαρακτηριστικό παράδειγμα ήταν η μελέτη EXACTLY. Η περί-

όταν διευθυντής της εταιρείας ανέφερε: «Αν και το μικρόφωνο καταγράφει... Όλοι το ξέρετε πολύ καλά. Ο γιατρός πιστεύει ότι συμμετέχει στο EXACTLY και πληρώνεται γι' αυτά που συνταγογραφεί και όχι γι' αυτά που γράφει η μελέτη».

Σύμφωνα με το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους, η βαρύτητα και η απαξία των παρανόμων ενεργειών της Novartis Hellas, σε συνδυασμό με το ύψος της χρηματικής ποινής που αυτή συναίνεσε να καταβάλει στις Αρχές των ΗΠΑ προκειμένου να ανασταλεί η εναντίον της ποινική δίωξη, καταδεικνύουν το μέγεθος της προσβολής την οποία υπέστη το Δημόσιο. «Η κατευθυνόμενη συνταγογράφηση έναντι παράνομης παροχής από την εναγόμενη χρημάτων και άλλων, οικονομικής φύσης, ανταλλαγμάτων με στόχο την αύξηση των πωλήσεων των φαρμάκων της, έλαβε χώρα στην Ελλάδα και κλόνισε βάναυσα τη φήμη του ελληνικού κράτους», αναφέρεται χαρακτηριστικά.